

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Делегација у Парламентарној скупштини
Организације за
безбједност и сарадњу у Европи

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Delegacija u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i saradnju u Evropi
Izaslanstvo u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i suradnju u Evropi

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

Broj: 03/11-05-1-153/14
Sarajevo, 8. 7. 2014. godine

**I Z V J E Š T A J
S GODIŠNJEG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OSCE-a,
BAKU, 28. 6. - 2.7. 2014.**

Sarajevo, juli 2014. godine

IZVJEŠTAJ O UČEŠĆU STALNE DELEGACIJE PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH NA 23. GODIŠNJEM ZASJEDANJU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OSCE-a

„ Helsinki +40: Ka sigurnosti za sve ljude”

U Bakuu je od 28. 6. do 2. 7. 2014. održano 23. godišnje zasjedanje Parlamentarne skupštine OSCE-a, u čijem radu je učestvovala i Stalna delegacija Parlamentarne skupštine BiH u kojoj su bili: **Mirza Kušljugić**, poslanik u Predstavničkom domu i član Delegacije, **Lazar Prodanović**, poslanik u Predstavničkom i član Delegacije, te **Jelena Rajaković**, sekretar Delegacije.

Ovogodišnje zasjedanje bilo je posvećeno jačanju efikasnosti OSCE-a i sigurnosti u svijetu 40 godina nakon potpisivanja Helsinškog akta, a više od 300 delegata iz 57 zemalja diskutovalo je o najaktuelnijim političkim, sigurnosnim i ekonomskim temama. Tokom zasjedanja održane su posebne specijalne debate o situaciji u Ukrajini i izazovima OSCE-a u kontekstu jačanja ekstremizma, radikalizma i ksenofobije.

Zasjedanje je počelo sastankom Stalnog komiteta koji se sastoji od izabranog skupštinskog rukovodstva i šefova delegacija svih prisutnih država učesnica na Godišnjoj skupštini. **Stalni komitet** Parlamentarne skupštine OSCE-a odobrio je 17 rezolucija za razmatranje na sjednicama tri komiteta. Rezolucija o Ukrajini delegirana je za razmatranje na plenarnoj sjednici. Na sastanku su izvještaje i informacije o aktivnostima PSOSCE-a podnijeli: Ranko Krivokapić, predsjedavajući PSOSCE-a, Spenser Oliver, generalni sekretar PSOSCE-a, specijalni predstavnici i šefovi posmatračkih misija. Roberto Bateli, šef finansija PSOSCE-a, prezentirao je finansijsku situaciju i nacrt budžeta za narednu fiskalnu godinu.

Plenarno zasjedanje počelo je obraćanjima Ilhama Alijeva, predsjednika Azerbejdžana, Didijera Burkhalter, predsjednika Švicarske i predsjedavajućeg OSCE-a, Sergeja Nariškina, predsjednika Ruske dume, i Ruslana Kosulinskog, potpredsjednika Parlamenta Ukrajine.

Predsjednik PSOSCE-a **Ranko Krivokapić** je, otvarajući godišnje zasjedanje, istakao je da je Parlamentarna skupština svojom aktivnom ulogom u posljednjih godinu dana jasno pokazala spremnost da bude uključena u rješavanja najosjetljivijih političkih i sigurnosnih pitanja, kao što je ukrajinska kriza. On je istakao da je ukrajinska kriza stavila na ispit sve kapacitete OSCE-a, kako bi ostvario osnovnu svrhu svog postojanja – mir i stabilnost u Evropi. „Uz veliki politički angažman, prisustvo na terenu, hrabrost i požrtvovanje predstavnika svih institucija OSCE-a, uporno bez prava na odustajanje, doprinosimo traženju rješenja za

ukrajinsku krizu”, rekao je Krivokapić. On je kao važan doprinos procesu deeskalacije podsjetio na parlamentarni sastanak predstavnika ruske i ukrajinske delegacije u PSOEBS-a, koji je organiziran u Beču, u aprilu ove godine, u periodu kulminacije krize.

U nastavku plenarnog zasjedanja otvorena specijalna debata posvećena ukrajinskoj krizi, u okviru koje je istaknut značaj parlamentarne diplomatije na rješavanju teških bezbjednosnih pitanja

Predsjednik Ruske dume **Sergej Nariškin** u svom obraćanju istakao je da su dramatični događaji u Ukrajini ispit za sve međunarodne institucije nastale nakon Drugog svjetskog rata i izrazio nadu da će OSCE opravdati svoju svrhu kroz efikasno djelovanje na polju sigurnosti i saradnje. On je naveo da među deset principa Helsinškog akta, osim principa o nepovredivosti granica, postoje i drugi koji nisu manje važni, uključujući princip mirnog reguliranja sporova i pravo naroda na odlučivanje o svojoj sudbini, što je navedeno i u Ustavu OUN-a. On je istakao da isključivanje Rusije iz određenih međunarodnih organizacija i oduzimanje njenog prava glasa u njima podriva proces mirnog pregovaranja. Nariškin je naglasio da je nemoguće riješiti ukrajinsku krizu bez učešća Rusije. Navodeći ulogu SAD-a u toj krizi, on je naveo da je „sjevernoatlantska solidarnost” uništila autoritet Evrope i njenu ulogu centra svjetskog razvoja.

Zamjenik predsjedavajućeg Parlamenta Ukrajine **Ruslan Kosulinski** u svom govoru optužio je Rusiju za kriminalne akcije, kršenje političkih, kulturnih i ljudskih prava na Krimu i istoku Ukrajine. On je također okrivio Rusiju za destabilizaciju situacije u istočnoj Ukrajini zbog njene materijalne, vojne i ljudske podrške aktivnim militantima. On je apelirao na članove PSOSCE-a da zaustave Rusiju na vrijeme.

Nakon završetka prvog dana plenarnog zasjedanja održan je sastanak nacionalnih delegacija Rusije i Ukrajine u PSOSCE-a, na kojem je dogovoreno formiranje posebne međunarodne parlamentarne grupe čiji će cilj biti deeskalacija situacije u kriznim područjima Ukrajine. Članovi ove grupe će, pored ruskih i ukrajinskih parlamentaraca, biti i parlamentarci ostalih zemalja članica OSCE-a. Osim rada u okviru ove grupe, parlamentarci te dvije zemlje nastavit će bilateralni dijalog u okviru svojih delegacija u PSOSCE-a.

Tokom 23. godišnjeg zasjedanja PSOSCE-a, **Mirza Kušljugić** i **Lazar Prodanović** sastali su se s delegacijama Narodne skupštine Republike Srbije, Hrvatskog sabora i Skupštine Crne Gore u PSOSCE-a. Na sastanku je zaključeno da je saradnja u regionu ključna za punu relaksaciju međusobnih odnosa, te da postoje i određena pitanja koja se moraju rješavati što je prije moguće. Kao primjer uspjeha ovakvog vida saradnje navedeno je i usvajanje

Rezolucije o regionalnoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi, inače prve rezolucije ovakve vrste otkako su ove četiri zemlje postale članice OSCE-a. Naime, Rezolucijom su definirani i uspješno plasirani konkretni zajednički ciljevi. Istaknuto je, također, da je ovo vrijeme otvaranja novih prilika za zemlje Jugoistočne Evrope, te da bi uz dobru volju i iskrenu saradnju pomenute četiri zemlje mogle dati značajan doprinos u poboljšanju međunarodne percepcije ovog dijela Evrope.

Rezoluciju o saradnji u Jugoistočnoj Evropi razmatrao je i usvojio **Komitet za politička pitanja i sigurnost**. U Rezoluciji se pozdravlja ostvareni napredak u regionalnoj saradnji zemalja Zapadnog Balkana i izražava podrška evropskoj perspektivi svih zemalja Jugoistočne Evrope. Kritizirajući nekonstruktivne predrasude prema zemljama ovog regiona, Rezolucijom se poziva EU da izbjegne stvaranje vještačkih prepreka zemljama regiona koje još nisu postale članice Evropske unije.

Na sjednici ovog komiteta razmatrane su i mogućnosti o poboljšanju mjera za izgradnju povjerenja u vojnoj sferi i demokratskoj kontroli oružanih snaga zemalja članica. Naglašen je značaj prilagođavanja konvencionalne kontrole naoružanja današnjoj političkoj i vojnoj stvarnosti, koje bi trebalo da bude izgrađeno na osnovu postojećeg Sporazuma o konvencionalnim oružanim snagama u Evropi, Ugovora o otvorenom nebu, Bečkog dokumenta, kao i Kodeksa ponašanja u političko-vojnim aspektima sigurnosti.

Poslanici su pozvani na snažnu posvećenost Bečkom dokumentu kojim se od svih zemalja članica OSCE-a zahtijeva da razmjenjuju informacije o svojim vojnim snagama, opremi i planiranju odbrane, te da osiguraju mogućnosti za posjete i inspekcije.

Komitet za ekonomske poslove, nauku, tehnologiju i životnu sredinu razmatrao je rezoluciju izvjestioca Rodžera Vilijamsa iz Velike Britanije, kojom se pozdravlja OSCE-ov proces Helsinki +40, koji nudi mogućnost za jačanje obaveza OSCE-a, kao i za njihovo ažuriranje, naročito u ekonomskoj i ekološkoj dimenziji. U Rezoluciji se ističe međuzavisnost pitanja koja se tiču vode, energije i ishrane, kao i njihovih posljedica po sigurnost i stabilnost unutar i izvan granica država, te pohvaljuje OSCE kao medijator u nesuglasicama između država koje se tiču vodenih resursa. Tokom rasprave poslanici su se saglasili da su izazovi u oblasti zaštite okoliša takvi da klimatske promjene zahtijevaju od svetskih lidera kompromise na međunarodnom nivou i da, u tom smislu, proces Helsinki +40 može poslužiti kao moćna inspiracija za saradnju.

Na ovoj sjednici zatraženo je od država učesnica OSCE-a da usvoje propise kojima se

ograničavaju spekulacije za procjenu rizika i omogućava finansijskim ustanovama da osiguraju kapital za investicije kako bi se nacionalne privrede oporavile i to poboljšanjem infrastrukture i dugoročnim projektima. Također, upućen je i apel OSCE-u da pomogne koordinaciju između nacionalnih vlada s ciljem napuštanja principa budžetske uštede u korist solidnih investicija kako bi se osigurao osnov za zdravo unapređenje globalne ekonomije.

Na sjednici **Komiteta za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja** razmatrana je Rezolucija, izvjestiteljice Gordane Čomić iz Srbije. Rezolucijom se pozdravlja OSCE-ov proces Helsinški +40 kao mogućnost da se preispita provođenje obaveza u oblasti poštivanja ljudskih prava i razmotri degradacija na čitavom prostoru OSCE-a, u vezi s pitanjima osnovnih sloboda, kao što su sloboda okupljanja, sloboda medija, izražavanja, demokratske obaveze, vladavina prava i nediskriminacija.

U rezoluciji se izražava zabrinutost zbog stalnog smanjivanja kapaciteta OSCE-ovih ureda na terenu koji se bave praćenjem i izvještavanjem o pitanjima ljudskih prava, naročito u zemljama učesnicama koje se ne pridržavaju svojih obaveza na polju poštivanja ljudskih prava. Također je istaknuto da bi OSCE trebalo manje da se oslanja na pravilo konsenzusa te da dodatno razvije instrumente za zaštitu ljudskih prava kao što su moskovski mehanizam i od nedavno ponovo primijenjeni Bečki dokument kako bi, između ostalog, pratio ozbiljna kršenja ljudskih prava.

Na **drugom dijelu plenarnog zasjedanja** Parlamentarne skupštine OSCE-a usvojena je Rezolucija kojom se osuđuju nedavni postupci Rusije u Ukrajini. Za Rezoluciju su glasala 92 parlamentarca, protiv 30, a 27 je bilo suzdržano. Rezolucijom se osuđuje kršenje Helsinških principa koja je Rusija počinila u Ukrajini, naročito uključujući kršenje suvereniteta i teritorijalnog integriteta te zemlje. U Rezoluciji, koju je inicirao američki senator Bendžamin Kardin, zamjenik šefa američke delegacije u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a, također se izražava žaljenje zbog oružane intervencije snaga pod kontrolom Ruske Federacije u Ukrajini i zbog toga što one i dalje krše ljudska prava. U Rezoluciji se dalje izražava "bezrezervna podrška suverenitetu, političkoj nezavisnosti, jedinstvu i teritorijalnom integritetu Ukrajine", diskreditira se referendum o nezavisnosti održan u martu ove godine na Krimu i naročito se ističe ranjivost krimskih Tatara, Roma, Jevreja i drugih manjinskih grupa u tom sukobu. Rezolucijom se Ukrajina ohrabruje da ostane privržena normama OSCE-a i izražava se spremnost da se toj zemlji pruži pomoć.

Posljednjeg dana zasjedanja usvojena je Deklaracija iz Bakua, u koju je uvršteno 17 rezolucija, prethodno usvojenih na sjednicama tri komiteta. U poglavljima 1., 2. i 3. navedene su redom deklaracije i preporuke Komiteta za politička pitanja i sigurnost, Komiteta za ekonomska pitanja, nauku, tehnologiju i okoliš i Komiteta za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja, koje će biti razmatrane na narednom sastanku Vijeće ministara te organizacije. Na kraju zasjedanja za novog predsjednika Parlamentarne skupštine OSCE-a izabran je Ilke Kanerva iz Finske.

SEKRETAR

STALNE DELEGACIJE PSBiH U PSOSCE-a

Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegiju Predstavničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjske i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- članovima Stalne delegacije PSBiH u PSOSCE-a
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH